

Isät lasten asialla ry (ILA)

Strategia

“Parempaa eroperhe-elämää lapselle 2023–2025”

Isät lasten asialla (ILA) strategia 2023–2025

- Myönteisestä yhteiskunnallisesta kehityksestä huolimatta osa erolapsista ja -vanhemmista joutuu edelleen luopumaan hyvinvoinnistaan ja positiivisista tulevaisuuden odotuksistaan.
- Liian usein erolasten ja -vanhempien yhteys päättyy tai on vaarassa merkittävältä osin supistua vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen seurauksena.
- Isät lasten asialla ry on laatinut tämän strategian parantaakseen asiantuntemusta, tutkimusta, verkostoitumista, vuoropuhelua ja päätöksentekoa, jottei yksikään lapsi joutuisi luopumaan kummastakaan vanhemmasta erotilanteessa.

Mikä Isät lasten asialla ry on?

- Isät lasten asialla ry on lastensuojelujärjestö, joka pyrkii varmistamaan erolasten oikeudet, elämän laadun ja hyvinvoinnin eron jälkeen.
- ILA vaikuttaa yhteiskuntaan ja lainsäädäntöön tavoitteidensa toteuttamiseksi.
- ILA tukee vertaistuen keinoin eronneita - ja erityisesti vieraannuttamista ja huoltokiusaamista kohdanneita - vanhempia säilyttämään ja parantamaan lasten ja omaa hyvinvointiaan sekä lasten ja vanhempien suhdetta.

Missio

- Lapsen ja vanhempien hyvinvoinnin perusta on lähtökohtaisesti se, ettei lapsi menetä erossa eikä sen jälkeen kumpaakaan vanhemmistaan.
- Viranomaisten ja tuomioistuinten tulee aidosti ja lähtökohtaisesti käsitellä lapsen asiaa lapsen edun näkökulmasta sekä lapsen vanhempia yhdenvertaisina.
- Lapsen hyvinvoinnin kannalta lähtökohtaisesti paras malli on vuoroasuminen.
- Vieraannuttamista ja huoltokiusaamista mahdollistavat rakenteet on poistettava.

Visio

- Suomessa on toteutunut aidosti yhdenvertainen vanhemmuus myös vanhempien eron jälkeen. Vuoroasuminen on lähtökohta.
- Suomen lait sekä viranomais määräykset ja –käytännöt toteuttavat ja turvaavat lapsen oikeuden kumpaankin vanhempaan.
- Lainsäädännöllä ja lain soveltamisessa on estetty pyrkimykset:
 - vieraannuttaa lapsi toisesta vanhemmastaan
 - huoltokiusata toista vanhempaa lapsen avulla tai muulla tavalla.

Arvot

- Yhdistys ja sen jäsenet toimivat aina lapsen edun mukaisesti.
- Yhdistys ja sen jäsenet kunnioittavat aina lapsen kummankin vanhemman vanhemmuutta.
- Yhdistyksen jäsenet kunnioittavat muita yhdistyksen jäseniä sekä yhdistyksen hallituksen ja yhdistyskokouksen päätöksiä.
- Yhdistys ja jäsenet toimivat Suomen lakien, asetusten ja hyvän tavan mukaisesti.

Ei anneta tämän toistua!

Puretaan yhdessä vuoroasumisen esteet

ILA strategia 2023–2025

1. ILA vaikuttaa yhteiskuntaan ja lainsäädäntöön vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen kitkemiseksi sekä vuoroasumisen muodostumiseksi yhteiskunnan normiksi.
2. ILA tukee vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen kohteeksi joutuneita lapsia ja vanhempia sekä auttaa vieraannuttajia pääsemään irti tuhoisista toimintamalleista erotilanteissa.
3. ILA:n tavoitteena on tukea lasten ja erovanhempien hyvinvointia edistämällä korkealaatuisen tutkimustiedon tuottamista ja tutkimustulosten saattamista päätöksentekijöiden, ammattilaisten ja ero-osapuolien tietoon.
4. ILA vahvistaa omaa lastensuojelujärjestörooliaan ja valtakunnallista läsnäoloaan sekä vertaistuessa että vaikuttamisessa. Yhdistys on tunnustettu toimija ja omaa syvällisen asiantuntijuuden erolasten ja -perheiden asioissa.
5. ILA tukee erolasten hyvinvointia edistämällä erojen riidattomuutta kaikilla tasoilla.

1. ILA vaikuttaa yhteiskuntaan ja lainsäädäntöön vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen kitkemiseksi sekä vuoroasumisen muodostumiseksi yhteiskunnan normiksi

Tavoitteet (KPI)

- Yhteiskunta tunnustaa vuoroasumisen hyödyt lapsen hyvinvoinnille myös lainsäädännössä ja edistää aktiivisesti tätä tavoitetta.
- Lapsen vieraannuttaminen vanhemmastaan ja toisen vanhemman huoltokiusaaminen ovat kielletty yhteiskunnan, lainsäädännön ja lain soveltamisen tasoilla.
- Erolapsia koskevat oikeusprosessit ovat paljon nykyistä ketterämpiä: tapaamiset on turvattu oikeusprosessin aikana ja sopimuksettomassa tilassa erityisillä lainsäädännöllisillä turvaamistoimilla.

Keinot / kohderyhmät / tekijät

- Vieraannuttaminen kriminalisoidaan.
- Perusteeton tapaamisten estäminen kriminalisoidaan.
- Tapaamisten turvaamisesta säädetään erityisellä turvaamistoimilailla tai väliaikais määräyskäsittelylle asetetaan maksimiaika, esim. 2 viikkoa.
- Lapsen kahden virallisen osoitteen malli lainsäädäntöön.
- Julkisten tukien insentiivivaikutus tulee kohdistua positiivisesti vuoroasumiseen.

Nykytila

- Viranomaisilla ja oikeuslaitoksella ei ole riittäviä välineitä tunnistaa ja torjua vieraannuttamista ja huoltokiusaamista.
- Lainsäädäntö mahdollistaa vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen ilman todellista pelotetta sanktioilla.
- Vuoroasuminen lisääntyy lainsäädännön jälkeenjääneisyydestä huolimatta.

2. ILA tukee vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen kohteeksi joutuneita lapsia ja vanhempia sekä auttaa vieraannuttajia pääsemään irti tuhoisista toimintamalleista erotilanteissa

Tavoitteet (KPI)

- Vieraannutetut lapset pystyvät ylläpitämään hyvää suhdetta molempiin vanhempiin ja vuoroasuminen toteutuu käytännössä.
- Vertaistukiyhteydenotot vähenevät, koska vieraannuttamiseen ja huoltokiusaamiseen on puututtu viranomaisten toimesta.
- Vieraannuttajat ovat löytäneet keinoja muuttaakseen käytöstään ja toimiakseen lapsen edun mukaisesti.
- Vertaistuella löydetään tehokkaita ratkaisuja tuettavan tilanteen ja voinnin parantamiseksi.

Keinot / kohderyhmät / tekijät

- Eri tuen muotojen asiantuntemus on korkealaatuista
- ILA pystyy vastaamaan muilta palvelutarjoajilta tuleviin tukipyyntöihin.
- ILA tarjoaa vertaistukea monikanavaisesti eri alustojen ja lähialueryhmien kautta sekä puhelimitse sekä online -palveluna.
- ILA on verkostoitunut muita aiheen palveluja tarjoavien tahojen kanssa.

Nykytila

- Lasten tilanteeseen ei voida vertaistuen kautta puuttua: suhdetta molempiin vanhempiin ei voida turvata, mutta yhteydenottajan toimintakykyä voidaan ylläpitää.
- ILAN vertaistukeen tulee paljon soittoja: ongelmat usein erilaisia, jotka ratkeaisivat lainsäädännöllisin tai viranomaiskeinoin, jos nämä tahot toteuttaisivat tehtäviään.
- Läpileikkaavat teemat: Vieraannuttaminen, huoltokiusaaminen ja tapaamisten estäminen.

3. ILAn tavoittelee lasten ja erovanhempien hyvinvointia edistämällä korkealaatuisen tutkimustiedon tuottamista ja sen saattamista päätöksentekijöiden, ammattilaisten ja ero-osapuolien tietoon

Tavoitteet (KPI)

Tutkimuskohteita:

- Eri asumismuotojen vaikutus lasten hyvinvointiin
- Vieraannuttamisen ja huoltokiusaamisen yleisyys, miten niitä toteutetaan ja on mahdollista toteuttaa
- Viranomaisten halukkuus ja kyvykkyys puuttua vieraannuttamiseen
- Vieraannutettujen lasten hyvinvointi vs. muut lapset
- Kuinka tapaamiset todellisuudessa toteutuvat vs. lastenvalvojan sopimukset ja oikeuden päätökset
- Oikeuden päätösten sukupuolittuneisuus/ haetut asiat sukupuolittain ja niiden toteutuminen
- Eri toimijoiden roolit lasten asumisjärjestelyistä ja tapaamisista päätettäessä (prosessit, valta)
- Tukipalveluiden toimivuus erovanhempien tuessa
- Täytäntöönpanon toimivuus
- Ehkäiseekö vuoroasuminen vieraannuttamista?

Keinot / kohderyhmät / tekijät

- Yliopistojen lopputyöt (gradu, väitöskirja)
- Laaja tutkimusohjelma Suomen akatemian rahoituksella, jossa mukana eri alueet.
- Täydennyskoulutuspaketit eri ammattiryhmille
- Tukipalvelu-uudistuksen tarpeellisuuden selvittäminen.

Nykytila

- Viranomaisten ja tuomioistuinten osaaminen riittämätöntä mm. vieraannuttamisen tunnistamiseen.
- Tietoa ei ole riittävästi ja tutkimus satunnaista mm. eri yliopistoissa.

4. ILA vahvistaa omaa lastensuojelujärjestörooliaan ja valtakunnallista läsnäoloaan. Yhdistys on tunnustettu toimija ja omaa syvällisen asiantuntijuuden erolasten ja -perheiden asioissa.

Tavoitteet (KPI)

- ILA hyödyntää toiminnassaan jäsenistön kokemuksia ja muuntaa ne käytännön suosituksiksi päätöksentekijöille.
- ILA tuntee kansainvälisen tutkimuksen tulokset ja hyödyntää niitä toiminnassaan ja tavoitteissaan.
- ILA viestii osaamisensa ja näkemyksensä tehokkaasti eri tahoille yhteiskunnassa.
- ILA toimii yhteistyössä muiden järjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa edistääkseen oman toiminta-ajatuksen mukaisia ratkaisuja yhteiskunnassa.
- ILAn alueyksiköt toteuttavat ILAn tavoitteita kaikissa maakunnissa ja toimivat vertaistuen tarjoajina ja kokoavat jäsenet yhteen.

Keinot / kohderyhmät / tekijät

ILAn organisaatiossa (myös eri alueilla) keskeiset toiminnot ovat:

- Viestintä
- Tutkimusseuranta ja tiedonjalostus
- Vertaistuki
- Verkostotyö sidosryhmärajoissa

Nykytila

- ILA on tunnistettu lastensuojelussa ja muissa viranomaisissa joillain alueilla.
- Järjestöt tuntevat ILAn jollain tasolla: erityisesti MJKL:n jäsenet, Lastensuojelun keskusliiton jäsenet
- ILA on läsnä alueilla, mutta verkostot ovat ohuita ja toiminta liian satunnaista

5. ILA tukee erolasten hyvinvointia edistämällä erojen riidattomuutta kaikilla tasoilla

Tavoitteet (KPI)

- Oikeuteen menevien huoltoriitojen määrä vähenee tuntuvasti
- Krooniset riidat saadaan minimoitua
- Yhteiskunnassa hyväksytty malli eron jälkeisessä tilanteessa on vuoroasuminen, josta poiketaan vain vahvoihin perusteisiin, mikä tarkoittaa vanhempien tarpeiden tai mielitekojen painamista marginaaliin

Keinot / kohderyhmät / tekijät

- Eroneuvonnan tasoa ja tavoittavuutta parannetaan aktiivisilla julkisen vallan toimenpiteillä
- Sovittelumekanismit nostetaan keskiöön ja sen asiantuntemusta parannetaan
- Eroasioiden käsittely tasapuolistuu ja asenteellisuus lopetetaan
- Lapsen etuun vaikuttavat tekijät esitetään läpinäkyvästi ja niistä käydään keskustelua

Nykytila

- Järjestelmä kannustaa riitelemään, koska lähtökohta ei ole vuoroasuminen vaan villi tila, jossa vanhemmat joutuvat kamppailemaan ja määrittelemään lapsen etua itselleen sopivasti ja kaikin käytettävissä olevin keinoin.
- Myös taloudelliset tekijät ruokkivat riitelyä

ILA ry
Isät Lasten Asialla